

KÚRIA

Bt.I.370/2013/3. szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év május hó 7. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A lopás vétsége és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványt elbírálva megállapítja, hogy az Egri Városi Bíróság 16.B.715/2010/60. számú ítéletében a terhelt többszörös visszaesőkénti elítélése törvénytört.

A jogorvoslati eljárásban felmerült 3000,- (háromezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az Egri Városi Bíróság a 2012. április 23. napján kelt és ugyanakkor jogerőre emelkedett 16.B.715/2010/60. számú ítéletében bűnösnek mondta ki a terheltet 2 rendbeli, a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulat d) pontja szerint minősülő lopás vétségében, valamint a Btk. 170. § (1) bekezdése szerinti könnyű testi sértés vétségében, és ezért mint többszörös visszaesőt nyolc hónapi börtönbüntetésre és egy évi közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható, rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költségről, emellett a terheltet az ellene egyéb bűncselekmények miatt emelt vád alól felmentette.

A városi bíróság határozata ellen a legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslati indítványt nyújtott be.

Az indítvány szerint a terheltet a városi bíróság által elbírált cselekmények elkövetését megelőzően visszaesőként még nem ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre, így az újabb büntetést nem lehetett volna vele mint többszörös visszaesővel szemben kiszabni. Ugyanakkor azonban a terhelt a vele szemben korábban kiszabott szabadságvesztésből engedélyezett feltételes szabadságra bocsátását követően egy éven belül ugyanolyan szándékos bűncselekményt követett el, ezért helyesen különös visszaesőként kellett volna elítélni; így a városi bíróság e rendelkezése törvénysértő.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria állapítsa meg a törvénysértést (BF. 485/2013/1.).

Miután a büntetés többszörös visszaesővel szemben történt kiszabása egyébként nem eredményezett törvénysértő büntetést, emellett egyéb ok sem alapozza meg a felülvizsgálati eljárást, és más módon sem támadható meg a jogerős határozat, a Be. 431. §-ára figyelemmel a Kúria a törvényesség érdekében kezdeményezett jogorvoslati eljárást lefolytatta.

A legfőbb ügyész indítványa megalapozott.

Bár a városi bíróság határozata - a törvény rendelkezése [Be. 258. § (3) bek. b) pont] ellenére - a terhelt korábbi elítéléseivel kapcsolatos adatokat nem tartalmazza, az iratokból megállapítható, hogy a terheltet a megtámadott határozat meghozatalát megelőzően már több alkalommal ítélték szabadságvesztésre. Ezek a következők:

1. A Hevesi Városi Bíróság a 2003. szeptember 22. napján jogerős 3.B.238/2002/9. számú ítéletével maradandó fogyatékoságot okozó testi sértés büntette miatt hét hónapi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását két évi próbaidőre felfüggesztette.

2. A Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 1.Bf.608/2007/7. számú határozatával 2007. szeptember 12. napján jogerőre emelkedett B.313/2005/48. számú ítéletével lopás büntette és további vagyon elleni bűncselekmények miatt egy év egy hónapi börtönbüntetésre és két évi közügyektől eltiltásra ítélte, egyben elrendelte a fenti - 1. pont alatti - ítélettel kiszabott szabadságvesztés végrehajtását. Az ítéletben elbírált bűncselekmények elkövetési ideje: 2004. október 27.

3. Az Egri Városi Bíróság a Heves Megyei Bíróság Bf.139/2008/20. számú határozatával 2008. szeptember 26. napján jogerőre emelkedett 2.B.88/2006/118. számú ítéletével lopás büntette és további vagyon elleni bűncselekmények miatt két évi börtönbüntetésre és három évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az elbírált bűncselekmények elkövetési ideje: 2004. július.

A 2-3. pont alatti ítéletekkel kiszabott büntetéseket az Egri Városi Bíróság a 2008. december 30. napján jogerőre emelkedett 2.Beü.450/2008/6. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta és annak tartamát két év öt hónapi börtönbüntetésben állapítva meg.

Az összbüntetést a terhelt 2009. január 9. napján kezdte meg, abból feltételesen szabadult 2009. november 22. napján; a feltételes szabadság 2010. november 21. napján járt volna le.

4. Az Egri Városi Bíróság a Heves Megyei Bíróság Bf.53/2011/5. számú határozatával 2011. május 17. napján jogerőre emelkedett 16.B.376/2010/10. számú ítéletével a terheltet a 2010. március 21. és június 18. napja között elkövetett, 2 rendbeli egyedi azonosítójel meghamisításának büntette miatt hat hónapi börtönbüntetésre ítélte, megállapítva, hogy a terhelt visszaeső, és az előző - összbüntetési - ítélettel kapcsolatos feltételes szabadságot megszüntette.

A megtámadott határozattal elbírált bűncselekmények közül a könnyű testi sértés vétségének elkövetési ideje: 2010. április 19., a lopási cselekményeké pedig 2010. április 30. és november 1.

A Btk. 137. §-ának ekkor hatályos szabályai közül a 14-16. pont a következőképp rendelkezett:

„14. visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el,
15. különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el,
16. többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el.”

a terhelt a megtámadott határozattal elbírált bűncselekményeket az

1-3. pontban írt ítéletek jogerőre emelkedését követően, azonban a 4. pontban írt ítélet meghozatalát megelőzően követte el. Miután azonban az 1. pontban írt büntetés nem végrehajtandó, illetve nem részben felfüggesztett szabadságvesztés volt, kizárólag a 2. és 3. pontban írt ítéletek kapcsán vizsgálándó az, hogy az előbb idézett törvényi rendelkezéseknek megfelelően a terhelt visszaesőként, különös visszaesőként vagy többszörös visszaesőként követte-e el a terhére megállapított bűncselekményeket.

A 3. pont alatti ítélettel elbírált bűncselekmények elkövetési ideje 2004 júliusa; miután ez az időpont megelőzte a 2. pont alatti ítélet jogerőre emelkedését, a 3. pont alatti ítéletben az Egri Városi Bíróság nem ítélt - és nem is ítélte el - a terheltet visszaesőként.

Ebből következően a terhelt a megtámadott határozattal elbírált bűncselekmények elkövetésekor nem minősült többszörös visszaesőnek, így elítélésére ekként törvényesen nem kerülhetett volna sor.

A cselekmények közül a könnyű testi sértés vétségét és az egyik lopás vétségét azonban a Sátoraljaújhelyi Városi Bíróság B.313/2005/48. számú - a fent 2. pont alatt ismertetett - ítéletének jogerőre emelkedését, 2007. szeptember 12. napját követő három éven belül követte el, és valamennyit az ezt a büntetést is tartalmazó összbüntetés kapcsán engedélyezett feltételes szabadság tartama alatt, azaz a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt.

Így a megtámadott határozattal elbírált cselekményeket a terhelt már visszaesőként, sőt, miután a 2. pont alatti - a visszaesést megalapozó - elítélésére vagyon elleni bűncselekmények miatt került sor, különös visszaesőként követte el.

Az Egri Városi Bíróság 16.B.715/2010. számú ügyében az iratok között 59. sorszám alatt beszerzett bűnügyi nyilvántartási adatok tévesen tartalmazták, miszerint a terheltet az Egri Városi Bíróság a 2.B.88/2006. számú ügyében különös visszaesőként ítélte el, ennek folytán téves volt az Egri Városi Bíróság 2.Beü.450/2008/8. számú összbüntetési ítéletéről kiállított nyilvántartási bejegyzés is.

Így törvénysértően szabta ki a városi bíróság a büntetést a terhelttel mint többszörös visszaesővel szemben.

Ennek kapcsán utal a Kúria arra, hogy a bűnügyi nyilvántartási rendszerekben kezelt adatok tekintetében e nyilvántartások ugyan közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősülnek [2009. évi XLVII. törvény 1. § (1) bek.], ekként a bíróság megkeresésére a nyilvántartások anyagából történő tájékoztatás okirati bizonyíték, a téves hatósági bejegyzés azonban nem alapozhatja meg a terhelt többszörös visszaesőkénti elítélését. Az eljáró bíróságnak éppen ennek elkerülése érdekében kell beszereznie azokat a bírósági iratokat, amelyek a terhelt visszaesői, különös vagy többszörös (erőszakos többszörös) visszaesői minősítését megalapozzák; csak a bírósági iratok alapján tud megalapozottan döntést hozni.

A Be. 437. §-ára figyelemmel a Kúria a törvénysértés megállapítása

mellett a terhelttel szemben enyhébb büntetést szabhat ki.

Ezt azonban a Kúria nem tartotta indokoltnak.

A terhelttel szemben a terhére megállapított bűnhalmazat miatt halmazati büntetést kellett kiszabni. Erre tekintettel a rá irányadó büntetés felső határa három évig terjedő szabadságvesztés volt a többszörös visszaesőkre vonatkozó szabályok figyelmen kívül hagyása mellett is.

Így a vele szemben kiszabott nyolc hónapi szabadságvesztés törvényes, és a terhelt különös visszaeső voltára tekintettel - a közügyektől eltiltás alkalmazásával együtt - mindenképp indokolt is.

A Btk. 43. §-a szerint a vétség miatt kiszabott szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani, ha az elítélt visszaeső.

Miután az adott ügyben a terhelt különös visszaesőnek minősült, a szabadságvesztés-büntetés végrehajtási fokozata is törvényes.

Ezért a Kúria - a legfőbb ügyész indítványára - a törvényesség érdekében eljárva a Be. 436. §-a alapján megállapította, hogy az Egri Városi Bíróság 16.B.715/2010/60. számú ítéletében a terhelt többszörös visszaesőkénti elítélése törvénysértő. E törvénysértés azonban nem eredményezte sem a terhelt felmentését, sem az eljárás megszüntetését, sem enyhébb büntetés kiszabását, ezért a Kúria csak a törvénysértés tényét állapította meg (Be. 437. §).

A jogorvoslati eljárás során felmerült bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 438. §-án alapul.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

Budapest, 2013. május 7.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k.
előadó bíró, Dr. Vaskuti András s. k. bíró

A kiadmány hiteléül:

AIné írrok